



# תשורה

משמחת נישואין של  
 ישראל ויהודית ליבא שיחיו בנימינסאן  
 חמשה עשר בשבט ה'תשפ"ו

# פתח דבר

**אנו** מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן הרב **ישראל שי' עב"ג** הכלה מרת **יהודית ליבא תח'ל**. התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחותינו, ידידנו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות. בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת - מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר - הכוללת:

א. **סיום הרמב"ם - בבית הרמב"ם:** לרגל סיום מחזור המ"ה בלימוד הרמב"ם, הנחגג ביום החתונה - חמשה עשר בשבט - מוגשת בזה סקירה מיוחדת אודות מעמדי סיום הרמב"ם שנערכו בבית הרמב"ם בפאס שבמרוקו. המעמדים אורגנו על ידי סב הכלה, השליח הרב **יהודה ליב רסקין ע"ה**, שפעל במרוקו בשליחות הרבי קרוב ליובל שנים. בסקירה ניתן לראות את גודל עידודו והשתתפותו של הרבי בהסיום.

תודתינו נתונה לדוד הכלה, הרב **צבי הירש רסקין**, על סיועו הרב בעריכה.

ב. **מכתבים לבני המשפחה.**

ג. **מענה בכת"ק להורי הכלה:** מענה קודש שקבלו הורי הכלה, בקשר ליציאתם לשליחות למדינת מעין. ביום ועש"ק י"ד שבט, תשמ"ז. בסמיכות ליום החתונה שחל בחמישה עשר בשבט שנה זו (!).

ד. **תמונות מל"ג בעומר 'פאראד' תשד"מ:** מראות קודש מן ל"ג בעומר 'פאראד' ה'תשד"מ, כפי שצולמו על ידי אם הכלה.

ה. **סיפורים וזכרונות:** לקט סיפורים אודות סב החתן, הרב **משה יהודה קאטלארסקי** ע"ה.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בקיום היעוד "מהרה ה"א ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה" וכו' בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם בשמחה ובברכה

|                                  |                                    |
|----------------------------------|------------------------------------|
| <b>הרב משה ורעייתו ווילענסקי</b> | <b>הרב ישעי' ורעייתו בנימינסאן</b> |
| פארטלאנד, מעין                   | גלענוויו, אילינוי                  |

חמשה עשר בשבט, ר"ה לאילנות, תשפ"ו  
סיום הרמב"ם מחזור המ"ה והתחלת מחזור המ"ו ללומדי שלשה פרקים ליום  
וסיום מחזור הט"ו והתחלת מחזור הט"ז ללומדי פרק אחד ליום

נסדר והוכן לדפוס ע"י הת' מנחם מענדל שי' טרייטעל.  
נערך ע"י הת' ישראל ארי' ליב שם טוב.  
תמונות מהסיום: הרב לוי שם טוב שליח "חב"ד של הברונקס".  
תודתינו נתונה להרב יצחק, מענדל וצבי הירש רסקין על עזרתם.

# סיום הרמב"ם

בבית הרמב"ם

## עריכת הסיום

בהתאם לדברי הרבי אודות עריכת 'סיומי הרמב"ם' בכל מקום, לקראת סיום הראשון בתשמ"ה, החליט סב הכלה הרב יהודה ליברסקין ע"ה - שליח הרבי למרוקו לערוך סיום - בתוך שאר סיומי הרמב"ם שנערכו ברחבי מרוקו - מיוחד בבית בו חי הרמב"ם בעיר פאס שבמרוקו, ויחד עם השלוחים, הרב שלמה מטוסוב והרב שלום איידלמן ע"ה החלו לעסוק בהכנות לכך.

הדבר הראשון אותו היה עליהם לארגן, היה קבלת אישור לעריכת הכינוס מהמושל המקומי.

ב"ה כ"ה אדר תשמ"ה  
כ"ק אדמו"ר שליט"א

אהי הרי"ל שי' ממורקא בקש למסור לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שאי"ה ביום א' ב'ני  
הבעל"ט, יתקיים הסיום הגדול בביתו (או על יד ביתו) של הרמב"ם בפאס, הי' בזה  
קשים גדולים כדי לקבל רשיון וב"ה קיבל רשיון מהמיניסטר, הוא שולח לפני  
שבת מודעה בכל הבתי כנסיות שבקבלנקה שכולם מוזמנים לנסוע לסיום הגדול  
בפאס, יש באס שנוסע ביום א' מקסבלנקה לפאס.

הסדר:  
מאספים קודם בביהכנ"ס הגדול של פאס ולאח"ז הולכים לביתו של  
הרמב"ם לערוך שם הסיום, ולאחר הסיום הוא נוסע למקנס לערוך שם סיום גדול עם כל אנשי  
העיר,  
בשבוע הבא ביום א' ס' גיסן אחה"צ יתקיים בקסבלנקה בשביל כל  
הילדים צ"ה סיום הרמב"ם, ובערב יתקיים הסיום הגדול לכל אנשי  
העיר שבקסבלנקה אנשים נשים וספ' ב"האל" השייך לליוואונקס,  
ואי"ה בימי הוהמ"פ יסע לערוך סיומים בערים,  
ופקש ברכה להצלחה רבה וכו' בכל הנ"ל.

דוד ראסקין





### סיפר הרב רסקין:

"המושל הערבי שאל אותנו מהו הדחף הפתאומי לקיומו של אירוע זה?, וענינו לו "אנחנו באים בשליחות הרבי. הרבי הורה כי בשל כך שהשנה מציינים שמונה-מאות וחמישים שנים להולדתו של הרמב"ם, זהו הזמן המתאים ביותר לערוך חגיגות לכבודו ובפרט בבית בו היה חי.

"המושל פנה לחברו ואמר: "מה זה אמור להיות שאנחנו צריכים לחכות לצדיק מחוץ-לארץ כדי שיספרו לנו שהשנה מציינים שמונה-מאות וחמישים שנים להולדת הרמב"ם?! - היה עלינו לדעת על כך בעצמנו!".

"אמרתי לו שהרבי הוא מנהיג הדור, וכיון שכך הוא חושב על כל אדם ואדם בכל מקום שהוא, ומוודא כי הם אכן עושים את מה שעליהם לעשות.

"מיד גייס המושל את כל הצוות שלו בכדי לתת לנו את כל האישורים שנדרשו. אך עדיין היו זקוקים לאישור ממשרדו של הנשיא, ואכן הם הצליחו לקבלו בזריזות".

קבלת האישור לעריכת הסיום בעיר פאס הייתה הישג לא פשוט. למרות שהעיר פאס החדשה הינה מודרנית ומפותחת, הרי שבמשך השנים, העיר העתיקה - בה ממוקם הבית, נכבשה על ידי מוסלמים קיצוניים, ויהודים מעולם לא נכנסו לחלק זה של העיר. בשל כך, נערך סידור אבטחה מיוחד שהיה מורכב מהמשטרה, המשטרה החשאית ופקידי ממשל שליוו את הקבוצה לאורך כל הדרך.

הסיום תוכנן להתקיים בתחילת חודש ניסן (עוד לפני שסיימו את מסלול לימוד הרמב"ם).

בכ"ח באדר תשמ"ה כתב לרבי הרב דוד רסקין ע"ה בשמו של אחיו (הרי"ל) פירוס של תכנית הסיום הקרוב בפאס, ובסימו ביקש את ברכתו הק' של הרבי. תשובת הרבי הייתה: "ויבש"ט".

הקבוצה שיצאה לעריכת הסיום כללה את השלוחים, התלמידים-השלוחים ששהו במרוקו באותו זמן וקבוצת נציגים מהקהילה היהודית. חברי הקבוצה נסעו יחד באוטובוס במשך כארבע שעות מקזבלנקה לפאס. כשהגיעו אל גבול העיר העתיקה, עצרו והחלו בהליכה רגלית כשצוות האבטחה הרחב מלווה אותם עד לביתו של הרמב"ם.





מעמד הסיום נערך על גג בניין הממוקם מול ביתו של הרמב"ם. הרב רסקין תלה במקום תמונה של הרב, תמונה של הרמב"ם ולהבדיל תמונה של מלך מרוקו. השלוחים, הרבנים רסקין מטוסוב ואיידלמן ערכו את הסיום וההתחלה. לאחר מכן ברכו את מלך מרוקו והודו לצוות האבטחה שליווה אותם.

המשתתפים אמרו 'לחיים' ופרצו בשירת "הושיעה את עמך", ובריקוד חסידי נלהב.

חברי הקהילה שהתלוו לסיים לא האמינו למראה עיניהם, היה זה הישג לא שגרתי לחלוטין. אך הייתה זו רק ההתחלה.

### **בביתו של הרמב"ם**

התלמידים השלוחים הציעו לרב רסקין לנסות להיכנס לתוך הבית בו חי הרמב"ם. הם נקשו על הדלת, וזקנה ערבייה פתחה אותה.

הם שאלו אותה האם היא יודעת משהו מיוחד על הבית. היא ענתה להם שבמסורת משפחתה מקובל שבית זה הינו קדוש - כיון שבו חי הרמב"ם! היא הסכימה שהם יכנסו לבית, וכל הפמליה הצטופפה וערכה סיום נוסף, הפעם בתוך ביתו של הרמב"ם. שוב, הקהל אמר 'לחיים' ופצח בריקוד.

לאחר שעזבה את העיר העתיקה, חזרה הקבוצה ונסעה לבית הכנסת המרכזי בפאס המחודשת. שם המתינו להם ראשי הקהילה וקהל גדול מיהודי העיר. השלוחים ערכו סיום בביהכ"ס ונשאו דברים בפני הנוכחים. לאחר מכן, נסעה הקבוצה לעיר מקנס, שם ערכו סיום נוסף.

### **משיקה המשמח**

מרבית התלמידים השלוחים היו אמורים לחזור ל770 לי"א ניסן. הרב רסקין ביקש מאחד מהם - הת' (הרב) לוי שם טוב (כיום שליח הרבי בריברדייל, ניו-יורק) לקחת עמו בקבוק משיקה, ממנו אמרו 'לחיים' בסיום ולהביאו למזכירות הרבי. הטיסה הייתה אמורה לנחות בניו-יורק ביום שישי בבוקר, אך היא התעכבה, ובסופו של דבר נחתו השלוחים פחות משעה לפני כניסת השבת.

כשנחתו, הזדרזו השלוחים לצאת משדה התעופה ורצו מיד, עוד קודם שחזרו לבתיהם, להכניס את הבקבוק למזכירות, את הבקבוק קבל מהם המזכיר הרב בנימין קליין ע"ה.



ב"ה

מהמשיקה שבבבוק זה אמרנו לחיים  
לאחר סיום ספר הרמב"ם "יד החזקה",  
בביתו של הרמב"ם בעיר פאס מרוקו,  
ביום ההילולא זכ"ק אדמו"ר הרשב"ב נ"ע  
"הרמב"ם של החסידות" ב' ניסן תשס"ה.

בבבוק זה ג"כ מעורב מהמשיקה  
שזכיתי לקבל מידו הק' של כ"ק אדמו"ר  
שליט"א, בעת ההתוועדות ביום ההילולא  
שנה הארבעים של הרה"ג הרה"ח והמקובל  
הרב רבי לוי יצחק נ"ע שניאורסאהן  
- אביו של -יבלח"ט- כ"ק אדמו"ר שליט"א -  
כ' מנ"א תשס"מ.

יהודא ליב בן דרויזא

רטקין

פתק מהרב לייבל רסקין שנשלח עם בבוק משיקה להרבי

בשבת, בעת ההתוועדות, דיבר הרבי על סיום הרמב"ם שיתקיים בשבוע הבא, והודיע "ובתוך בבוקי המשיקה - יערבו מהמשיקה שהגיע לכאן מ"סיום" שנערך בעיר פאס שבמרוקו, בביתו של הרמב"ם. בית שדר בו כמה שנים ועבד את עבודתו בתורה ובתפלה ובגמ"ח כו' - לאחר שיתנו מהמשיקה ל"שלוחים" שזכו לערוך סיום הנ"ל, ולהביא את המיפקד מהתם להכא".

לתדהמת הבחורים, הוסיף הרבי לאחר מכן ואמר:

"אבל קודם, יתנו משיקה לאלו שזכו לארגן את הסיום בביתו של הרמב"ם, ולהביא את המשיקה משם לכאן. איפה הם?"

הרבי מזג מתוך הבבוק שהגיע ממרוקו לתוך גביעו. לאחר שהתלמידים השלוחים עלו לבימה, מזג הרבי משיקה לכל אחד מהם. לאחר-מכן מזג הרבי מגביעו לבבוקי המשיקה אותם חילק הרבי לעורכי הסיומים.

**"שלוחים בני-תורה"**

בהתוועדות י"א ניסן, אמר הרבי כי בנוסף לכל הסיומים שנערכו, יש לעורר 'סטורעם' גם בקרב לא-יהודים לציון שמונה-מאות וחמישים שנים להולדת הרמב"ם, על-ידי עריכת חגיגות ואירועים לכבודו של הרמב"ם, ואף להדפיס בולים עם הדיוקן המיוחס לרמב"ם.



תלמידי השלוחים מקבלים בקבוקי יין מהרב, מוצאחש"פ תשמ"ה

הרבי הוסיף כי כאשר מנסים להשפיע על הגויים בתחום זה, בודאי מצליחים.

הרבי הביא הוכחה לכך מסיום הרמב"ם בפאס:

"הדברים אמורים, לכל לראש, הן בנוגע לתוספת הצלחה בפעולתם של בני"ב בקשר לסיום לימוד הרמב"ם - כפי שהי' לאחרונה בעיר "פאס" שבמדינת מרוקו:

עיר זו היא העיר שבה חי הרמב"ם במשך כמה שנים, ושם עומד על תלו - עד היום הזה - הבנין שבו חי הרמב"ם, ובו עסק בכל ג' הקוין דתורה, עבודה וגמ"ח שעליהם העולם עומד.

.. ובכן: בביתו של הרמב"ם בעיר "פאס" שבמדינת מרוקו - התקיים בימים האחרונים "סיום" על הרמב"ם, "סיום" שנערך באופן המתאים לרצונו של הרמב"ם - במעמד עשרה מישאל ויותר, שלמדו מתורתו כו', וכל זה - באופן של שמחה, ועד שהביאו לכאן מן ה"משקה" דחגיגת ה"סיום".

ומובן, שלצורך פעולה זו היו זקוקים לרשיון מיוחד מבניינח, ואכן, ע"י ההשתדלות המתאימה - התקבל רשיון זה, כך שהי' עזר וסיוע של בניינח בעריכת ה"סיום" בביתו של הרמב"ם".

בסוף ההתוועדות, לאחר אמירת ברכה אחרונה, אמר הרבי: "ברצוני להוסיף, שכל אלו שיערכו "סיומים" על הרמב"ם לפני חג הפסח - יוכלו לקבל ב"מזכירות" (מחר בבוקר, או אפילו עוד הלילה) מן ה"משקה" שהובא לכאן מחגיגת ה"סיום" בביתו של הרמב"ם בעיר "פאס". הרבי הוסיף, בקירוב מיוחד לשלוחים: "ומכיון שהביאוהו שלוחים "בנייטורה" - הרי זה קשור עם תורה, וכן עם תפלה".

במוצאי אחרון של פסח, בעת חלוקת 'כוס של ברכה', נתן הרבי לכל אחד מהתלמידים השלוחים בקבוק יין בכדי לקחתו בחזרה לשליחותם במרוקו.

בהתוועדות שבת מברכים החודש סיון, הזכיר הרבי את הסיומים במצרים, מרוקו, וטבריה. בסיום השיחה חילק הרבי משקה לאלו שיערכו סיומים בימים הקרובים. הרבי פנה לריל"ג וביקש ממנו לקרוא ל"בנו של ליבל רסקין". הריל"ג קרא לר' מענדל רסקין, והרבי נתן לו בקבוק משקה על מנת למסור לאביו.

ללא דיחוי, לקראת הטיסה הקרובה שיצאה למרוקו, הלך הרב מענדל רסקין לשדה התעופה קנדי ואיתר נוסע שהסכים להעביר את הבקבוק לאביו.

מהתייחסויות אלו ראו את היוקר המיוחד אותו רחש הרבי לעניין, ואת גודל הנחת רוח שנגרם מכך.



סיום הרמב"ם - בבית הרמב"ם לאורך השנים.

## לאורך השנים

הרב לייבל רסקין המשיך בארגון סיומים אלה במשך שנים רבות. כשבכל שנה היה עליו לעבור תלאות רבות עד שהצליח לארגן את כל האישורים הנצרכים מהמשרדים השונים.

בשנת תשמ"ח קבלו המארגנים הודעה רשמית במכתב שהגיע מעיר הבירה במרוקו, שכאשר אמרו 'לחיים' בעת הסיום, מוסלמי שהיה במקום שתה מהמשקה, דבר הנחשב לחילול דתם, ועל כן, החליטה הממשלה שלא לאפשר את קיומו של הסיום בשנה הבאה. לשמע הדברים שלחו המארגנים פ"נ לרבי, בו ביקשו שתהיה להם היכולת להגשים את רצונו של הרבי ולארגן את הסיום בפאס.

בסופו של דבר, הועבר ראש העיר מתפקידו, וראש עיר אחר התמנה במקומו. הלה לא הזכיר דבר מכל הענין והאישור ניתן כרגיל!



# מכתבים למשפחה

מכתב לחתונת הורי הכלה

ווילענסקי - ראסקין = ברוקלין

**RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON**  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn, N. Y. 11213  
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי  
ברוקלין, נ. י.

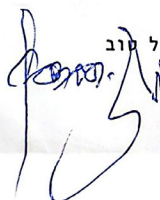
ב"ה, ט"ו במנ"א תשמ"ה  
ברוקלין, נ. י.

האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'  
מוה' משה שי'  
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם  
ליום י"א תשרי הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל  
טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית  
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה  
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת  
החסידות.

בברכת מזל טוב  
מזל טוב  


## מכתב לחתונת זקני הכלה הרב יהודה ליב ורעיתו ראסקין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליוכאוויתש

770 איסטערן פארקווי  
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"א כסלו תש"כ  
ברוקלין

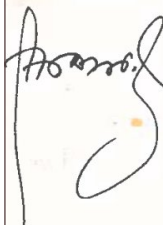
האברך הו"ח אי"א נו"ן רב  
פעלים עוסק בצ"צ וכו'  
חרב יהודא ליב ש"י  
וב"ג ח"י

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקביעת זמן  
חתונתם ליום ג', כ"ח כסלו הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה  
מזל טוב מזל טוב ושחתי בשעה טובה ומוצלחת  
ויבנו בית בישראל בנין ערי עד על יסודי  
התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה  
זוהי תורה החסידות.

בברכה מזל טוב מזל טוב  
והנהיגה זלאתה משה



ולחצלה בשילוחותם בעבודת"ק

מכתב לחתונת זקני החתן הרב יהודה לייב ורעיתו בנימינסאן

בנימינסון-מונטרעאל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn, N. Y. 11213  
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש  
770 איסטערן פארקוויי  
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ג' אלול תשל"א  
ברוקלין, נ.י.

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'  
מוה' יהודה לייב שי'  
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם  
ליום חי' אלול הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב  
מזל טוב ושחתי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו  
בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה  
והמצוות כפי שהם מוארים במאור שכתורה זוהי  
תורת החסידות.

בברכת מזל טוב מזל טוב  
וכוח"ט



## משפחת בנימינסאן

מכתבים להרב ירחמיאל בנימינסאן ע"ה סב זקן של החתן

RABBI J. SCHNEERSOHN  
OF LUBAWITZ  
770 EASTERN PARKWAY  
BROOKLYN 13, N. Y.  
SLocum 6-2919

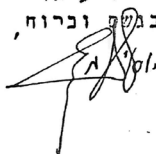
יוסף יצחק שניאורסאהן  
ליובאוויטש

ב"ה ז' סבב חש"ז.  
ברוקלין.

ידידי הרח"ג הנודע לשם תהלה  
ו"ח אי"א מוה"ר ירחמיאל שי'

שלום וברכה!

במענה על כחבו המכשר מהגבלת  
חתונת בנוס הנכבד מר נחום יוסף שי' עם  
ב"ג הכבוד מרת זלסא תחי' לי"ג סבב הכע"ל,  
הנני בזה לכרכם בכרכי מזל טוב יתן השי"ת  
שחיה' החתונה בשעה טובה ומוצלחת ויסתדרו  
בסדר טוב בחיים מאושרים וכפרנסה טובה  
בהרחבה בגשמיות וברוחניות וידידי ורעיתו  
הרבנית תחי' יראו בהם רוב נחת כגשם וברוח,  
ידידו הדו"ש ומכרכם,




RABBI I. SCHNEERSOHN  
OF LUBAWITZ  
770 EASTERN PARKWAY  
BROOKLYN 13, N. Y.  
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן  
ליום באוויטש

ב"ה י"ח כסלו תש"ח.  
ברוקלין.

ידידי הרה"ג ה"ה אי"א  
מוה"ר ירחמיאל שי'.

שלום וברכה  
בזה הנני לברכו בברכת מז"ס  
בעד הבן שנולד לבנו מר נחום יוסף שי'  
ויגדלוהו לתורה חופה ומעש"ס מתוך פרנסה  
טובה בהרחבה וידידי יראה בכולם רוב נחת  
בגשמיות וברוחניות,  
הדו"ש ומברכו

כ"ז  


במח"ד  
דח"ק


RABBI J. SCHNEERSOHN  
OF LUBAWITZ  
770 EASTERN PARKWAY  
BROOKLYN 13, N. Y.  
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן  
ליום באוויטש

ב"ה ז' סבת תש"ז.  
ברוקלין.

אל בן ידידי הנכבד מר נחום יוסף שי'  
וב"ג הכבודה מרת זלפא חיי'.

שלום וברכה,  
ליום חתונתם י"ג סבת תש"ז  
הנני בזה לברכם כברכת מזל טוב יתן השי"ח  
שתהיי' החתונה כשעה טובה ומוצלחת ויסתדרו  
בסדר טוב כחיים מאושרים כפרנסה טובה בהרחבה  
בגשמיות וברוחניות,  
המברכם



מכתב לנחום יוסף  
בנימינסאן ע"ה  
דוד זקן של החתן

RABBI J. SCHNEERSOHN  
OF LUBAWITZ  
770 EASTERN PARKWAY  
BROOKLYN 13, N. Y.  
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן  
ליובאוויטש

ב"ה, כ"ב חמוז חש"ט.  
ברוקלין.

ידידי ח"ת אי"א מוה"ר נחום שי' בנימינסון

שלום וברכה!

במענה על הטע"ג, מז"ט עבוד הבן  
שנולד להם למז"ט וישלה השי"ת רפואה להיולדת  
הח' וחתרפא מתרה ויחזק את בריאותו ויגדלוה  
לחורה חופה ומעשים טובים מחוך פרנסה טובה  
בחרחבה.

המברכם

בגאון וברכות  
י. ש.

בגשמיות וברוחניות  
ח"י"ק

בנימינסון - מאנטרעאל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש  
770 איסטערן פארקווי  
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר"ח כסלו תשכ"א  
ברוקלין

האברך יהודה לייב שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ר הכנסו  
לגיל מצות,

הנה יה"ר מהשי"ח אשר מבן  
שלוש עשרה למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו'  
כפסק המשנה (אבות פרק ה') ויוסיף התמדה  
ושקידה בלימודו בתורה, בתורת הנגלה וכן  
בחורח החסידות ויהדר בקיום המצות. השי"ח  
יצליחו להיוות חסיד ירא שמים ולמדן.

בברכה  
י. ש.

מכתב ליהודה  
לייב בנימינסאן  
שי' סב החותן

# משפחת ווילענסקי

**RABBI J. SCHNEERSOHN  
OF LUBAWITZ**  
770 EASTERN PARKWAY  
BROOKLYN, N. Y.  
BLOOM 6-2919

**יוסף יצחק שניאורסאהן**  
**ליובאוויטש**

ב"ה, י"ז אדר שני, תש"ג  
ברוקלין

אל מרת שרה תתי' ווילענסקי  
ברכה ושלוש!

ענטפער אויף אייער טרייען  
השי"ת זאל שטארקען אייער געזונט און  
דעם געזונט פון אייער מאן סי' און דעם  
געזונט פון אייער זון שי', ער זאל גוט  
לערנען און גוט אויפהרען זיך.  
השי"ת זאל אייך געבען אייער  
פרנסה בהרחבה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א  
מזכיר מ. אגריא

מכתב כ"ק אדמו"ר  
מוהריי"צ נ"ע, מיום י"ז  
אדר שני ה'תש"ג, אל  
סבתא-רבה של החתן,  
מרת שרה ווילענסקי.

המכתב הוא באידיש, ותוכנו:  
במענה על מכתבך, השי"ת  
יחזק בריאותך, ובריאות בעלך  
ובריאות בנכם, שילמוד טוב  
ויתנהג בטוב. השי"ת יתן לכם  
פרנסה בהרחבה.

סב החתן, הרב יהושע ווילענסקי  
ע"ה היה בנם יחידם של הרב דוד  
לייב וזוגתו מרת שרה ווילענסקי.  
הם גרו בשנים אלו בס. דזשאנס,  
ניו פאונדלאנד, קנדה.

כשבנם היה בן עשר, חיפשו  
ישיבה לשלוח אותו אלי'. באותן  
שנים היו בארה"ב רק בשלוש

ישיבות (בניו יארק), והיחידה מהן שהיתה מוכנה לקבל תלמיד מחוץ לעיר, ושיתכן בפנימי',  
היתה ישיבת תומכי תמימים. ואכן שלחו את בנם בגיל עשר לגי. והיה מהתלמידים הראשונים  
שאינם נפתחו הפנימי' של ישיבת תומכי תמימים, בשלהי שנת ה'תש"א.

כשהגיע לגיל בר מצוה, בשנת ה'תש"ד, נכנס ליחידות לכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע, שדיבר איתו  
באידיש. הנ"ל אמר שהוא לא מבין את דבריו הק', וע"ז עשה הרבי תנועה עם אצבע האגודל  
הימנית הק', כמי שמפלפל בלימוד, והואיל לומר: "מען דארף דערהערן!" [צריכים (לא רק  
לשמוע ביי"אם) להפנים את הנשמע].

גלב"ע בש"ק פ' יתרו, כ"ף שבט ה'תשע"ט. ת.נ.צ.ב.ה.



## החלפת משרה - רק לטובה יותר בגשמיות וברוחניות

|  |  |
|--|--|
| וילענסקי-ברידזשפארט<br>RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON<br>Lubavitch<br>770 EASTERN PARKWAY<br>BROOKLYN 13, N. Y.<br>HYadnth 3-9250  | מנחם מענדל שניאורסאהן<br>ליובאוויטש<br>770 איסטערן פארקוויי<br>ברוקלין נ. י. |
| בי"ה ז' אייר תשי"ד<br>ברוקלין  |  |
| הרה"ח הווי"ח אי"א נר"נ עוסק<br>בצ"צ מוה"ר יהושע שי'<br>וזוגתו מרה נחמה חיה'  |  |
| שלום וברכה!<br>איך האב באקומען אייער בריף אין וועלכען איך שרייבט וועגען<br>דער שטעלע און דער דירה וואס איך האט בברידזשפארט. אױב איך קענט<br>געפינען א בעסערע שטעלע אין א אנדער אָרט-וועלכע זאל זיין גוט ברוחניו<br>און לכל הפחות ניט ערגער בגשמיות, איז כדאי צו טאן דאס, און איך רעדע<br>אז אין דער צייט פון וואקיישאן וועט דאס זיין גרינגער צו טאן. און השי"ת<br>זאל איך פירען ווי עס איז בעסער פאר איך בגשמיות וברוחניות גם יחד. |  |
| והשי"ת ימלא ימי הרינונה של זוגתו חיה' בשורה ובנקל וחסד<br>זח"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.<br>בברכה-המחכה לבשו"ט   |  |

מכתב הרבי מיום ז' אייר, ה'תשי"ד, "אל הרה"ח הווי"ח אי"א נר"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יהושע שי' וזוגתו מרת נחמה תחי", בו כותב הרבי שקיבל מכתבם ע"ד המשרה והדירה שיש להם בברידזשפארט (קאנעטיקעט), ושבאם יכולים למצוא משרה יותר טובה במקום אחר, שיהי טוב ברוחניות, ולפחות לא יותר גרוע בגשמיות, בדאי לעשות כן. ושבזמן החופש יהי קל יותר לעשותו, והשי"ת ינחיהם באופן הטוב יותר להם בגשמיות וברוחניות. הרבי מסיים בברכות בקשר ללידת זוגתו.

אחר חתונתם (א' דחנוכה, ה'תשי"ד), נסעו לברידזשפארט לקבל משרה ב"ישיבת אחי תמימים". גם שימש בשוחט'ובודק, ולימד בבמה "תלמוד תורה" בעיר וכו'. גרו שם עד תשכ"ה, ואז חזרו לקראון הייטס.

## מכתב ברכה לקראת השנה החדשה

ווילענסקי-ברידזשפארק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-8250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

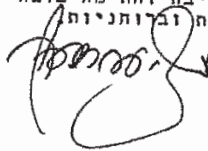
770 איסטערן פארקוויי  
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשס"ז  
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'  
מו"ה יהושע שי' 2/8

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל  
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי  
לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבת וחתימה טובה  
לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

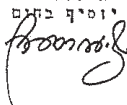
בברכה  


קראת שנה החדשה - תשי"ז, מכתב ברכה.

~

אל "הו"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה יהושע שי' שו"ב [שוחט ובודק]"  
חי"ק

## העתקה לדירה חדשה

|  |   |
|--|---|
| וילענסקי-ברידזשפארט<br>RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON<br>Lubavitch<br>770 Eastern Parkway<br>Brooklyn 13, N. Y.<br>HYacinth 3-9250   | מנחם מענדל שניאורסאהן<br>ליובאוויטש<br>770 איסטערן פארקוויי<br>ברוקלין, נ. י. |
| הווייט אי"א נ"נ מלאכתו מלאכת<br>שמים מוה"ר יהושע שי' שו"ב  | בי"ה, ז' מ"ת תשס"ו<br>ברוקלין   |
| שלום וברכה!<br>במענה על הודעתו אשר העתיקו לדירה חדשה,<br>הנה יהייר מהשי"ת שיה"י משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה<br>הן בגשמים והן ברוחניות, ויצליח השי"ת שיהי' דירתם מקום ממנו תתקיי<br>אורה וחום של חסידות, כסביבתם, שזהו יוסיף בהם וחיות והצלחה מהשי"ת<br>בהמצרך לו ולזוגתו חיי".<br>בברכה<br> |   |

מכתב מיום ד' מרחשון ה'תשט"ו, אל "הוו"ח אי"א נ"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה"ר יהושע  
שי' שו"ב  
[שוחר ובודק]. המכתב הינו מכתב ברכה בקשר להעברתו עם משפחתו לדירה חדשה,  
ברידזשפארט, קאנעטיקעט (שם גרו באותם שנים).

~  
..תתפשט אור וחום של חסידות..

חי"ק

## הצלחת הלימוד - כשיש "יגעת"

ווילענסקי-ברידזשפארט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי  
ברוקלין, נ.י.

הווייז איז נויט כו'  
מה' יהושע שי'

בי"ה, יא' מ"ח תשס"ז  
ברוקלין

שלום וברכה!  
במענה על מכתבו מס' 10/25. עס איז באוואוסט דער פסק דיןל בהנוגע  
צו לערנען, בהצלחה, אז יגעת-ומצאת, און תורה ווערט נקנה בדבוק חברים, און  
דערפאר דארפטען זיך אנשטריינגען ~~אז~~ אז דער לערנען זאל זיין בחברותא  
על כל פנים מיט נאך איינעם, און זעלבסט פארשטענדליך אז די פערשידענע  
לימודים קען זיין בחברותא מיט פערשידענע מענשן, נגלה מיט איינעם, חסידות  
מיט א צווייטען א.א.וו.

בייגעלייגט איז דא דער קובץ ליובאוויטש, און געוויס וועט  
איר מזהה זיין בתוכנו את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א  
מזכ"ר

מכתב מיום י"א מרחשוון, ה'תשס"ז, בו מורה לו הרבי שבבדי להצליח בלימוד צ"ל יגעת-ומצאת, ושילמוד עם חברותא, ואפשר להיות אחד ללימוד הנגלה ושני ללימוד החסידות. הרבי מסיים ששולח אליו הגליון החדש של "קובץ ליובאוויטש", אשר בטח יזכה בתוכנו את הרבים. וראה לעיל במכתב ה' בסלן, ה'תשס"ו בתוכן דומה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכ"ר

## חיזוק בלימוד התורה - על ידי חברותא

|  |  |
|--|--|
| <p>ווילענסקי = ברידזשפארט</p> <p>RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON<br/>Lubavitch<br/>770 Eastern Parkway<br/>Brooklyn 13, N. Y.<br/>HYacinth 3-9250</p>   | <p>מנחם מענדל שניאורסאהן<br/>ליובאוויטש<br/>770 איסטערן פארקווי<br/>ברוקלין, נ. י.</p> |
| <p>הווי"א איזא נוי"ב כו'<br/>סוה"ר יהושע שי' שוי"ב</p>   | <p>בי"ה.ה' כסלו תשס"ז<br/>ברוקלין</p>  |
| <p>שלום וברכה!<br/>אין ענטפער אויף אייער בריף פון 11/27, אין וועלכען איר שרייבט<br/>וועגן דער שוואכקייט טון דעם לערנען און אז די צייט ווערט צוריקגען.</p> <p>איינע פון די עצות איז צו לערנען בחברותא, לכל הפחות מיט נאך<br/>איינעם. וואס א חוץ וואס תורה נקנית בדבוק חברים. איז דאס אליין וואס מען<br/>רעד זיך אפ צו טרעפען מיט נאך איינעם. בינדעט דאס מער און שטארקער. וסטעם<br/>זה טוב, אז אויב אפילו ביט שטענדיג איז דער זעלביגער, וועל אחת כמה וכמה<br/>מיט די אלע עשליכע; אבער ווייניגסטען אויב אפילו זיי ביסטען זיך, איז דאס<br/>בעסער איידער אליין אן דעם. ואין לך דבר העוסד בפני הרצון.</p> <p>ובקשר עם כתבו אודות סצב זוגתו תחי', חנה אכפול ברכתי אשר השייית<br/>ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל ותלד זחוי"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.</p> <p>בברכה</p> |  |

מכתב מיום ה' כסלו, ה'תשס"ז (נדפס באג"ק ח"י ע' קיט-ב), בו מזרה לו הרבי איך לחזק הקביעות  
שלו

בלימוד התורה, ע"י שילמוד דוקא בחברותא, שלבד זה שתורה נקנית בדיבוק חברים, הנה  
החברותא מקשר אותו, ומוסיף בהאחריות, לפגוש ע"מ ללמוד. וראה לקמן במכתב י"א מרחשוון,  
ה'תשס"ז.

## הבטחת השכירות - על ידי שירבה רעים על בעל הבית

ווילענסקי = ברידזשפארם

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי  
ברוקלין, נ.י.

הווייז איינא נוי"נ מלאכתו מלאכת  
"מים מוהיר יהו"ע שי" שו"ב

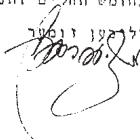
ביה"ט, אייר תשס"ו  
ברוקלין

שלום וברכה!  
במענה על מכתבו, חתמנו דער צוטיילונג פון דעם מארקעט און די  
ענדערונג וואס דאס פאראורזאכט אין אייער שטעלע.

איר האט געדארפט געפינען פריינד פון דעם מארקעט-בעלי-בתיים  
אז זיי זאלען ריידן פאר אייערע וועגען צום גונסטען, צו איינשטעלען דעם מארקעט  
סדר אזוי אז אייער שכירות זאל נישט געמיסערט ווערען, און זעהען אז זיי זאלען  
ריידן איינמאל און נאך אמאל ביז עס זאל בריינגען נוצען, איינגאנצען אדער לכל  
הפחות מיליוני.

עס האנדערט מיר וואס איר שרייבט, נישט וועגען די ענינים וואס עס  
האט זיך גערעט ווען איר זינט געווען דאס דירעקטאר, און בפרט אז עס גייט  
נעמקער צום סוף זמן, אויך האט געזאגט הרב בורשטיין אז ער וועט שרייבן וואס  
וועגען דעם צום א' הויב זמן פון זומער, און פארלויפן האט ער דאס נאך נישט געט:  
אפא-אפער האט ער דאס אפגעלייגט אויף נאך שפעטער.

זיכער אז אלס צוגאב צו די שיעורים וואס איר שרייבט האט איר  
נאך שיעורים צום לערנען פאר זיך, אויסער די דריי שיעורים בהומש חתלים זחניא  
הידועים, והשי"ת יצליח.  
ברכה צו א געזונטען פרייליכען זומער  
לו ולכל בני ביתו שיהיו ערשט ערהאלטען אייער  
צווייטען בריף.



מכתב מיום י"ז אייר, ה'תשס"ו, אל "הו"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים מוה"ר יהושע  
שי" שו"ב", בו עונה לו הרבי על מכתבו בקשר לשינוים בשוק השחיסה ותוצאות מזה בקשר  
למשרתו שם בתור שו"ב.

הרבי כותב לו שצריך למצוא חברים של הבעה"ב של השוק, ושהם ידברו אתם לטובתו, שמבלי  
הבט על השינויים, לא יופחת בהשכירות שלו, ושידברו פעם ועוד פעם עד שיביאו תוצאות  
רצויות לגמרי או לפחות חלקי. הרבי ממשיך, שלפלא שאינו כותב על הענינים שדובר אודותם  
כשהי' ביחידות עם הד"ר, וגם שהרב ב. הבטיח לכתוב לרבי בתחילת הקיץ. הרבי מסיים שבטח  
יש לו שיעורים ללמוד לעצמו, נוסף על מה שלומד עם אחרים, חוץ משיעורי חת"ת הידועים.

~

ב"ה. יז' אייר תשס"ו

להפריד תיבות - דא מיט

ד"ר ב. שי" .. הרב בורשטיין שי

חי"ק

## השתתפות בקנית בית

ווילענסקי - ברוךזשפארט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-8250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש  
770 איסטערן פארקווי  
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יב' מנ"א תשס"ז  
ברוקלין

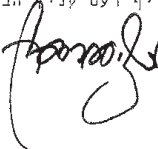
הו"ח אי"א נו"נ כו'  
מוה' יהושע שי' שו"ב

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון דאנערשטאג - אין בין געווען צופרידען צו ליינען אין עס, וועגען דאס קויפען פון דער הויז, און השם יתברך זאל העלפען עס זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, ומשנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בטוב הנראה, און, צוזאמען מיט די אנדערע אג"ש שיחיו וועלכע זיינען במחנה השם, צו מוסיף זיין טאן אין ענינים פון החזקת היהדות בכלל און אין הפצת המעיינות - ביז זיי זאלען גרייכען אויך - חוצה ביחוד.

בייגעלייגט איז דא א טשעק פון איינע פון די קופות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע א גמ"ח אויף דעם קנין הבית, און דאס זאל בריינגען הצלחה בבית זה ובסביבתו.

בברכה



מכתב מיום י"ב מנחם-אב, ה'תשס"ז, בו כותב הרבי ששמח לשמוע על קניית הבית, ומברכו. ושהוא ביחד עם שאר אנ"ש במחנו יוסיפו בעניני החזקת היהדות והפצת המעיינות, עד ל"חוצה" ביחוד. הרבי מסיים ששולח לו המחאה בתור גמ"ח לקנין הבית, שיביא הצלחה בבית זה ובסביבתו.



## לעמוד בקשר עם בוגרי הישיבה


|   |   |
|---|---|
| <p>ווילענסקי- ברידזשפארט<br/> RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON<br/> Lubavitch<br/> 770 Eastern Parkway<br/> Brooklyn 13, N. Y.<br/> HYacinth 3-9250</p> | <p>מנחם מענדל שניאורסאהן<br/> ליונאוויטש<br/> 770 איסטערן פארקוויי<br/> ברוקלין, נ.י.</p> |
| <p>הו"ח אי"א נו"נ כו'<br/> מוה' יהושע שי' שו"ב</p>  | <p>ב"ה, כג' אלול תשס"ז<br/> ברוקלין</p>   |

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער מריף, וועגען די וועלכע האבען פארלאזען די שטאט.

עס וואלט געווען א גלייך, אז איר זאלט שטיין אין פארבינדונג מיט זיי אין די נייע ערטער וואו זיי געפינען זיך, וויבאלד איר זייט געווען מיט זיי אין גוטע באציהונגען זייענדיג אין שטאט, און זיכער וועט די פארבינדונג בריינגען נוצען אין ענינים פון יהדות וחסידות, און זעלבסט פארשטענדליך אז מען דארף אויף פאסענדען אופן אריינציהען די וועלכע זיינען איצטער געקומען אין שטאט, ואיך לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכת כתיבה וחתימה טובה



מכתב מיום כ"ג אלול, ה'תשס"ז, בו עונה לו הרבי על שאלתו בקשר ליחס עם בוגרי הישיבה שעזבו את העיר (ברידזשפארט, קאנעטיקעט), שיעמוד אתם בקשר במקומם החדש, בכדי להמשיך היחס הטוב שהיה כשהיו בעיר, וזה יביא תועלת לעיני יהדות וחסידות, ומובן שצריך להכניס בחזק זה גם אלה שהגיעו עתה לעיר. וראה גם לקמן מכתב ד' תמוז, ה'תשי"ז.

~

עס וואלט געווען גלייך,  
און זעלבסט פארשטענדליך אז מען דארף אויף א פאסענדען אופן אריינציהען בזה ..  
חי"ק

## השגחה והחזקת מקווה

|  |   |
|--|---|
| <p>חילענסקי - ברידשפארט</p> <p>RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON<br/>Lubavitch<br/>770 Eastern Parkway<br/>Brooklyn 13, N. Y.<br/>HYacinth 3-8850</p> | <p>מנחם מענדל שניאורסאהן<br/>ליובאוויטש</p> <p>770 איסטערן פארקווי<br/>ברוקלין נ.י.</p> |
| <p>הווייט אי"א נ"נ עוסק בציצ<br/>מו"ה יהושע שי' שויב</p>   | <p>בי"ת א' שבט תשי"ז<br/>ברוקלין</p>  |

שלום וברכה!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון 1/1 מיט דאס בייגעלייגטע.

זעלבסט פארשטענדליך, אז מען מוז לייענען גרויסע כחות אנשטעלען א פרוי העלכע זאל זיין פעהיג צו אויפפאסען און דער עיקר בעת הטבילה, וואס דאס איז פון העכסטע חכמים, אבער לויט אייער שרייבען זעהם אויס אז די פרוי העלכע וואהנט דארטען מוט א טייל פון דער ארבעט, גלויב איך אז עס וועט נישט זיין שווער צו געפינען א אפרוי העלכע זאל נעמען אויף זיך די אויבען געזאגטע השגחה היבאלד אז אויף די איבעריגע זאכען איז שוין פראן דער ע"ס גיט השגחה, און אז השם יתברך העלפט אז עס איז פראן א מקוה כשרה בהידור, איז ראך זעלבסטפארשטענדליך אז מען דארף זיך נישט אפשמעלען אויף די פיל קלענערע הוצאות העלכע זינען נויט פאר די שכירות פון דער פרוי.

אין דער פראגע פון פרינסיפאל שטעלע - דארפמען וויסען, אויס-אפיציעל, אויב עס איז נישט פראן אין דעם א זאך פון השגחה גבול, און אין אינקלאנג מיט דעם פאסען א באשלוס, און השי"ת זאל העלפען צו הערען בשורות טובות הפיר כל הימים בענינים הכללים ובענינים הפרטים.

בברכה  
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א  
מזכ"ל

נ.ב.  
בייגעלייגט איז דא א תעק מכתבי כללי מיט א חוברת,  
און האפענטליך וועט איר מוכה זיין מיט דעם אויך און הרבים.

מכתב מיום א' שבט, ה'תשי"ז, בו מורה הרבי שצריכים להשקיע כוחות למצוא אישה מתאימה להשגיח בעת הטבילה במקווה, כי זהו חיוני ביותר [שולחן ערוך יורה דעה סימן קצ"ח סעיף מ']. ומכיון אשר ישנה כבר מישהי שעושה חלק מהעבודה, לא יהי' קשה למצוא מישהי להשלים השאר. ומכיון שמדובר בהחזקת מקוה כשירה בהידור, מובן שלא צריך לשים לב להוצאות הקטנות הנצרכות לשלם השכירות לעובדת. ובקשר להצעת משרת המנהל, צריך לברר באופן בלתי רשמי באם אין ענין של השגת גבול, ובהתאם לזה להחליט, והשי"ת יעזרהו לבשר טוב (וראה גם מכתב הבא). הרבי מסיים ששולח אליו המכתב כללי עם חוברת ומקווה שיזכה בו את הרבים.

וואס דאס איז פון העכסטע וויכטיקייט. איז שוין פראן ווער עס גיט השגחה, המכתב התום "בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א א. קווינט מזכיר", כששם המזכיר הוא בבתי"ק הרבי.

## החלפת משרה במקום ספק לא בדאי

וילנענסקי-ברידזשפארט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי  
ברוקלין, נ. י.

הווייט אי"א נויט זכו'  
מזה' יהושע שי' שויב

בי"ה, ד' תמוז ה'תש"ז  
ברוקלין

שלום וברכה!  
אין ענטפער אויף אייער בריף מיט דאס בייגעלייגטע,  
אין דער פראגע וועגען בייטען די שטעלע אויף א שטעלע  
אין א אנדער תלמוד תורה, וואו מען צאלט בעסער, און איז אין דער  
זעלבער לאגע ווי די וואו ער איז איצטער.

דאס ווענדעט זיך פון דעם אויסגעפינען וועגן דער  
זיכערקייט פון דער נייער שטעלע, ווארום עס איז דאך נישט גלייך א  
אָרט וואו מען ארבעט שוין, און מען איז צוגעוויינט צו דער הנהלה  
אידער א נייער אָרט און א נייע הנהלה, און אויב עס איז א ספק אין  
דעם, איז נישט בדאי אריינצוגיין אין א ספק.

עס איז א גלייכע זאך אז די חסימים אין ברידזשפארט  
זאלען שטיין אין פארבינדונג מיט די וועלכע, לויט אייער שרייבען, האָבען  
ארויסגעמופט פון דאָרטען, וואָס דער פארבינדונג מיט זיי-איז אויסער  
דעם תועלת פאר זיי אליין, קען דאָס האָבען א השפעה אויף זייער  
נייער סביבה, וק"ל.

בברכה לבשורות טובות

מכתב מיום ד' תמוז, ה'תש"ז, והוא מענה על שאלתו האם לשנות מקום עבודתו בחינוך, למשרה דומה שמבטיחה שכירות יותר גבוהה. וע"ז עונה הרבי, שמכיון שהמקום החדש הוא בספק, איך יהיה היחס אליו מההנהלה, אינו בדאי. הרבי גם מורה לו לעמוד בקשר עם בוגרי תלמידי התמימים בברידזשפארט שעברו מחוץ לעיר, שתהיה מזה תועלת להם עצמם ולסביבתם. וראה לעיל מכתב כ"ג אלול, ה'תשט"ז בתוכן דומה.

דאס ווענדעט זיך פון דעם אויסגעפינען וועגן.

וואס דורך פארבינדונג מיט זיי

חי"ק

## ברכות בימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז

חילענסקי-ברידזשארם

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי  
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נוי"ג עוסק בציצ  
מו"ה יהושע ש"י

בי"ה, ה' תמוז תשי"ח.  
ברוקלין

שלום וברכה!

באשטעטיג די ערהאלטונג פון אייער בריף - אן דעם דאסום  
פון שרייבען - און עס האונדערט מיר וואס איר זינט מסקר אזויפיל בנוגע  
דעם באזוך פון מרת ש.תח"י דא, און געוויס וועט איר נאך שרייבן אין דעם.

בעת רצון וועט מען אייך מוזכר/צו דעם ענין פון דעם ~~שעם~~ קעב  
-אזיף דעם ציון הק' פון כ"ק מו"ת אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע, אין  
אינקלאנג מיט דעם אינהאלט פון אייער שרייבען.

אויך וועט מען מוזכר אויף דעם ציון הק' די אלע וועגען  
העלכע איר שרייבט, צו דעם וואס זיי נויטיגען זיך.

און בפרט געפינענדיג זיך איצטער טענהטער צו די טעג  
פון יב' ויג' תמוז חג הגאולה של רבנו נשיאנו ראש ישראל, וגופא בחר  
רישא גדיה, הנח יגאל באו"א מאחנו בחכ"י גאולה מכל ענינים המבלבלים,  
און מחוך הרחבת הדעה מצליח זיין אין ענינים הכללים ובענינים הפרטים.

בברכה לבשו"ם

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

*Menachem Schneerson*  
מזכ"ר

מכתב מיום ה' תמוז, ה'תשי"ח (עם הגהות של הרבי ובחתימת המזכיר א. קווינט), בו מעורר  
הרבי על שלא האריך במכתבו ע"ד הביקור של מרת ... ב'תש"ח, ובטח ישלימו. הרבי כותב  
שיזכירו על הציון הקדוש בקשר למחנה קיץ. וכן יזכיר את כל אלה שכותב אודותם, ובפרט  
בסמיכות לחג הגאולה י"ב וי"ג תמוז, שיגאל באו"א מכל הענינים המבלבלים, ויצליח בענינים  
הכללים והפרטים.

~

.. וואס איר זיינט מקצר ..

.. אייך מזכיר זיין צו דעם ענין ..

מכתב בקש  
להולדת  
אב הכלה

ווילע נמקי-ברידזשפארט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי  
ברוקלין, נ. י.

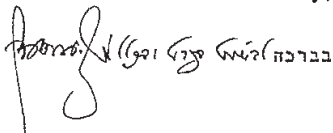
ב"ה, ח' חמוז חש"ב  
ברוקלין

הו"ת אי"א נו"נ וכו'  
מו"ה יהושע ש"י

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות מצב  
זוג' חי'.

אכפול ברכתי, שחשי"ת ימלא  
ימי חריונה כשורה ובנקל וחלר זחז"ק בעתה  
ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה (גמל צדיק וכו')  


לבשו"ט בפרט  
ובכלל חי"ק

מכתב  
בקשר ליום  
הולדת

ווילע נמקי-ברוקלין  
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON  
Lubavitch  
770 Eastern Parkway  
Brooklyn 13, N. Y.  
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן  
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי  
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ד' מנ"א חשכ"ז  
ברוקלין, נ. י.

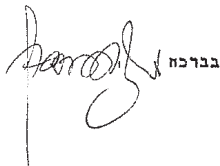
הו"ת אי"א נו"נ וכו'  
מו"ה יהושע ש"י

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום  
הולדת שלו,

בודאי נהג במנהג אנ"ש בזמן  
האחרון ביום החולדה. ויה"ד מהשי"ת  
שתחי' שנת הצלתה אצלו תן בגשמיות  
ותן ברוחניות ויוסיף בלימוד התורה  
וקיום מצותי מתוך הרחבה.

בטח שומר הוא השלשה חשיעורים  
חשובים לכל נפש בחומש החלים וחניא בכל  
יום.

בברכה  


## ברכת נישום אבלים

מנחם מענדל שניאורסאהן  
 ליובאוויטש  
 770 איסטערן פארקווי  
 ברוקלין, נ.י.

מנחם מענדל שניאורסאהן  
 ליובאוויטש  
 770 Eastern Parkway  
 Brooklyn 13, N. Y.  
 HYacinth 3-9250

ב"ה, כ"ח אייר תשכ"ח  
 ברוקלין

הו"ח אי"א נ"נ וכו'  
 מו"ה יהושע שי'

נצמערתי להשמועה מפטירת אמו ע"ה.  
 המקום ינחם אחכם בחוך שאר אבלי  
 ציון וירושלים.  
 ומכאן ולחבא אך טוב וחסד ימצא  
 חסיד כל תימים.  
 בברכה

## מכתב כללי פרטי

מנחם מענדל שניאורסאהן  
 ליובאוויטש  
 770 איסטערן פארקווי  
 ברוקלין, נ.י.

מנחם מענדל שניאורסאהן  
 ליובאוויטש  
 770 Eastern Parkway  
 Brooklyn 13, N. Y.  
 HYacinth 3-9250

ב"ה, שלהי אדר,  
 שנת כי תשא אה ראש בנ"י,  
 ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נ"נ וכו'  
 מו"ה יהושע שי'

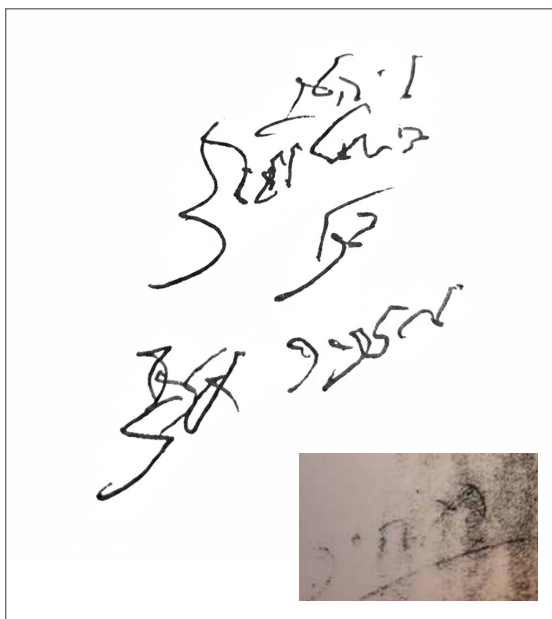
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב ממכם מאז והפ"נ שבו יקרא עה"צ הק"י.  
 ובעמדתו בימים שביך גאולה (פורים) לבאולה (לפסח),  
 אשר ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר - כפשוטו (שאיין  
 מקרא יוצא מידי פשוטו) וכמשמעו - דרו"ל  
 אורה זו תורה שמחה זה יו"ט ששון זו מילה ויקר אלו תפלין,  
 יה"ר שיעשה כו"א אה תלוי בו בהפצת התורה ובהידור בקיום מצותי'  
 שחוקשו לתפלין,  
 הוספה בת"ח ובקיום מצותי' - בכמות ובאיכות, בעצמו ולזולתו, דיחיד  
 ודרכים  
 כולל, כמובן, הוספה במבצע תפלין,  
 ויעשה כ"ז מהוך שמחה - נקודת חודש אדר (שאמחו"ל שרביץ בו בשמחה)  
 וימי הפורים,  
 ונקודת ארבעת דברים האמורים, מתחיל מאורה זו תורה עלי' נאמר פסוקי  
 ה' ישרים משמחי לב ומסיום בתפלין שאמחו"ל מאן דמנח תפלין אצטרך לפחדו  
 ואפ"ל השמחה עד דברח טובא,  
 ובקרב ממש נזכה לימים עליהם נאמר אז ימלא שחוק פיננו ולשוננו רנה  
 אז יאמרו בבונים הגדיל ה' לעשות עם אלה  
 בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח בדקנו.  
 בברכה ושלום

לכבוד  
דיו"ק

# מענה להורי הכלה

מענה להורי הכלה בקשר ליציאה לשליחות למדינת מעין



[ועש"ק י"ד שבט, ה'תשמ"ז]

להרב **משה שי'** ורעייתו **ווילענסקי** – הורי הכלה שיחיו (ולהרה"ח ר' יהודה שי' וועג)  
במענה למכתבם שהוכנס ביום ו' עש"ק אחר הצהריים, בו הודיעו שהם מוכנים לצאת לשליחות  
למדינת מעין (הרב וועג למדינת אוקלהומה), וצורפו מכתבי המלצה ואישור מהרה"ח ר' משה  
קוטלרסקי, הרה"ח ר' חיים מרדכי אייזיק חדקוב והנהלת הכולל.  
באופן יוצא מן הכלל יצא המענה תוך **פחות משעה**, כשעל גביו (מאחוריו) נכתב בכתב־יד  
קדשו 'מהיר' – הוראה על דחיפות הטיפול במענה.

ויהא בשעה טובה ומוצלחת בכל'

אזכיר עה"צ

מהיר



# תמונות

ל"ג בעומר תשד"מ - בעת ה"פאראד"  
צולמו על ידי אם הבלה









# סיפורים וזכרונות

---

## Stories about grandfather of the Chosson, Rabbi Moshe Kotlarsky

---

### THERE IS SOMEONE TO TURN TO

Often, without a request from a given community, the Rebbe would express interest and care about them, and instruct Rabbi Kotlarsky to travel to a certain location, or deal with a certain problem. But the story recorded here was one of the most unique of such episodes. This story expresses how the Rebbe, the “Faithful Shepherd,” feels the pain and cares for each and every of his flock — the Jewish people, wherever they may be.

In the month of Adar II, 5744-1984, Rabbi Kotlarsky was in the midst of one of his travels for Merkos, and was staying in the city of New Orleans. While there, he received an urgent phone call from Rabbi Chadakov (the head of the Rebbe’s secretariat, and director of Merkos), with a surprising instruction from the Rebbe.

The Rebbe asked that Rabbi Kotlarsky travel as quickly as possible to the island of Curaçao. When Rabbi Kotlarsky asked what he was to do there, Rabbi Chadakov replied that he did not know what the purpose of the trip was to be, but that the Rebbe had mentioned that it would be worthwhile to print a Tanya while there. This was during the period when the Rebbe was often and strongly encouraging the printing of Tanyas all over the world.

Curacao is an island in the southern Caribbean Sea, close to the shores of Venezuela.

The island is under the control of the Kingdom of the Netherlands and was once part of the Netherlands Antilles, gaining autonomy in 2010.

Ten families of Sephardic Jews from the Portuguese Jewish Community in Holland reached its shores in 1651, and were the nucleus of the large local Jewish community which later evolved. The synagogue on the island, built in 1731, is considered to be the oldest in the Americas.

Rabbi Kotlarsky immediately purchased a plane ticket, taking along with him a student named Levi Yitzchak Krinsky (today a Shliach in New Hampshire).

Before setting off, Rabbi Kotlarsky contacted the president of the community, and asked that a meeting be set up with members of the community board. Once they arrived, they searched for means by which to fulfill the Rebbe's directive to print the Tanya, which would become edition #44.

While meeting with the heads of the community, Rabbi Kotlarsky discussed possibilities for strengthening and developing Jewish life and identity within the hundreds of Jewish families living on the island; the possibility of organizing a Jewish summer camp for the local children, who did not receive a Jewish education throughout the year; and the like.

When they were about to depart the meeting location, they met a forlorn looking Jew, who was especially happy to meet them. He introduced himself as Chaim Grossman — a local Jew who was in a difficult situation.

He explained that there wasn't a Jewish school on the island, and the Jewish children studied at the local public school. After a long period during which the Jewish children were treated with respect, a change in administration brought with it discrimination against the Jewish children. In particular, they began creating difficulties with regard to religion, pressuring the children to attend catholic events on Sundays, etc.

He told that his young son, Eli, was avoiding school because of this. He and his wife were supportive, even though they did not have an especially religious background. The stubbornness of the child led the administration of the school to be especially harsh with his entire family, which hurt the social relationships of the family with the locals, and especially the Jewish community — and they simply did not know what to do.

About two days earlier, he had dreamt of his deceased grandmother, appearing to him as she had looked soon before she had passed away, forty years earlier. Before she had passed away, when she felt that her end was near, she called over her grandson and gave him two instructions. The first was that he should ensure to marry a Jewish girl. The second was that if a day would come and he would be in distress, he should know that there is an address to turn to — that of the Lubavitcher Rebbe. (This was still during the leadership of the Previous Rebbe, Rabbi Yosef Yitzchak.) Chaim said that when he awoke from his dream, he remembered this instruction of his grandmother, and started to piece things together.

Rabbi Kotlarsky immediately understood the purpose of his mission to this place, and began speaking at length with the father, and then with the son. He encouraged them, and explained to them how important it is to be educated in the spirit of Judaism and in a Jewish setting, which did not really exist on their island. He explained that there was the possibility that he could go to study in the United States.

At a certain point in the conversation, Rabbi Kotlarsky invited the father to visit New York for Purim and stay at his home, when he could see the Rebbe and gain an impression

of the surroundings. He also suggested that Eli fly to New York to spend the summer in Gan Yisrael summer camp in New York, where he could make friends with other Jewish children his age, which could set the stage for entering a yeshivah with a fitting dormitory, the coming year in Crown Heights.

On 18 Adar II, after being by the Rebbe and joining the Rebbe's grand Purim farbrengen, Chaim sat down at home, and wrote a two page, heartfelt letter to Rabbi Kotlarsky. In it, he extended his thanks for the warm hospitality, and expressed his son's interest in attending summer camp in New York, and afterward, yeshivah.

He concluded his letter with the following words: "I would like to extend the Rebbe my most sincere appreciation and other good feelings, but for lack of good English, I do not know what words to use.

"Just tell the Rebbe that a small Jew from Curacao felt that the Rebbe Shelita touched my soul; thank you for doing it.

"I would like to write to the Rebbe myself but I do not know how to write the words in Hebrew addressing to the Rebbe."

Because of this content of the letter, Rabbi Kotlarsky decided to forward its entirety to the Rebbe. In a letter by Rabbi Kotlarsky dated 26 Adar II, to the "administration of Merkos," Rabbi Kotlarsky wrote in item #4: "Attached is a letter from the man from Curacao who was here for Purim, and I merited to sign up his son to the yeshivah 'Chanoch Lena'ar.' The letter speaks for itself, but there is a request in it to be transmitted to the Rebbe. I ask you to deliver this from me. This is the man who speaks in the shul every Shabbos, and repeats thoughts from the Rebbe every Shabbos. Respectfully, Moshe Yehuda."

Rabbi Chadakov brought the letter of Rabbi Kotlarsky, together with that of Chaim Grossman, to the Rebbe. After some time, the envelope was taken out of the Rebbe's chamber with the word "to return" written on it by the Rebbe. On the second page of Chaim's letter, the Rebbe drew a line alongside the paragraph where he had asked to thank the Rebbe, and his feeling about the visit.

On Rabbi Kotlarsky's letter, the Rebbe circled item #4 and wrote a note from which his secretariat should prepare a letter of reply to Chaim Grossman. It read as follows (roughly): "[Please obtain] all the names and the address, and ask Rabbi Nissen Mindel to write to him (in English with my signature) .. Near [the special time of] Purim .. Each and every Jew has a G-dly soul, [which is] a 'part of G-dliness,' literally from above, as is stated clearly in Tanya, start of chapter two — and therefore, there is no such thing as 'a small Jew' — as he calls himself in his letter."

They verified all the names of their family, and the letter, composed by Rabbi Mindel based on the Rebbe's note, was addressed to "Chaim Yosef Groisman." The letter, dated 3 Nissan 5744, and containing this powerful point from the Rebbe, is attached here.

The son, Eli Grossman attended Gan Yisrael summer camp in New York during that summer. Then, he attended school in the yeshivah Chanoch Lena'ar, and drew near to Torah and Mitzvos and chassidus Chabad. Until today, he is full of thanks to the Rebbe, who sent his emissary to an isolated island, and saved him from a difficult situation. At different opportunities, he emotionally tells over this full story, before crowds awed by this spectacular and touching miracle.

## TO AWAKEN A DISENGAGED JEW

During one of his travels to countries in South America, Rabbi Kotlarsky became close with a very respected, affluent family, in Guatemala, who ended up donating large sums to help the Rebbe's institutions. Over time, the friendship became deep, with frequent interaction.

One day, Rabbi Kotlarsky received a notification from the family that their daughter was going to be getting married in an exquisite New York City hall. They asked his advice as to a fitting day during the month of Kislev when to hold the wedding, and decided on the 14th of Kislev, a special day, on which the Rebbe and Rebbetzin were married in Warsaw, Poland, in the year 1928.

Based on the bride's request that Rabbi Kotlarsky officiate at the wedding, it was decided that the bride and groom would meet him one evening in order to discuss the halachic laws and other preparations for a Jewish wedding.

As Rabbi Kotlarsky was getting to know the groom, he was proud to inform the rabbi that he was closely related to a famous rabbi who lived in Warsaw, Poland, before the war, and who wrote many Torah works: Rabbi Tzvi Yechezkel Michalzohn z"l, hy"d.

Rabbi Kotlarsky was excited to hear this, because his own father, Rabbi Tzvi Yosef, had received his rabbinic ordination from this rabbi, while learning in the yeshivah Tomchei Temimim of Warsaw (as well as from Rabbi Shlomo Dovid Kahana zt"l). The way it would happen was that over a few weeks, on Friday nights, after the Shabbos meal, students would go to the home of this rabbi; he would test them on their studies, and then ordinate them. His unique style of testing was to ask the student to remove a volume of rabbinic responsa from the shelf, open it to a random page, and then ask the student to offer a fitting answer to the question written there.

During the meeting, the groom also mentioned that his father (a nephew of this above-mentioned rabbi) was a holocaust survivor, one of the few who survived from his entire extended family, and that the horrors of the war had made it difficult for him to lead the life of an observant Jew. He also mentioned that his father was present when the Nazis yms"h took his uncle, the rabbi, to the concentration camp, and that this had a strong negative impact on him. The groom was hinting that they should not expect his father to "cooperate" during the religious ceremony.

Instead of the aliyah to the Torah (“ufrufenish”) being held on Shabbos, as is usual, it was held on the prior Thursday, on the 11th of Kislev (which interestingly was the day of the month on which the Rebbe received his pre-marriage aliya). The groom had his aliyah with a large crowd in attendance, and afterward, a large, festive meal was held.

When Rabbi Kotlarsky returned to Crown Heights that day, he wrote a letter to the Rebbe detailing the goings-on, asking for a blessing for the bride, groom, and their parents. The Rebbe immediately instructed his secretariat to prepare the customary letter of blessing, and that it be sent to the bride and groom.

On the morning of Sunday, the 14th of Kislev, 5744 (1983), the Rebbe traveled to the resting place of his saintly father-in-law, the Previous Rebbe, in Queens, New York. Suddenly, Rabbi Kotlarsky received a call for the Rebbe’s secretary, Rabbi Yehuda ם Krinsky, who was sitting in the Rebbe’s car, outside the Ohel, with an instruction the Rebbe had just now given him in writing.

On Rabbi Kotlarsky’s letter, the Rebbe had circled the name of Rabbi Michalzohn, and written the following words:

“I believe he participated in my wedding, and also gave me a gift — ‘a present [for the] speech’ — his sefer.

“(It is sitting in the box of seforim in my room, near the [book of] Tanchuma, near the electricity [outlet].)

“I will lend it to you to hold it during the betrothal ceremony and recital of the blessings, and we will see from this hashgacha pratis [“divine providence”], after 55 years [since this book was gifted to me].”

Immediately after Rabbi Krinsky concluded reading the answer to Rabbi Kotlarsky, he called the Rebbe’s secretary, Rabbi Groner ם, so that he would wait for Rabbi Kotlarsky in the office of the secretariat, in order to fulfill the Rebbe’s directive.

They entered the Rebbe’s holy room, and found the sefer exactly where the Rebbe had instructed. Rabbi Groner removed the sefer from where it lay and gave it to Rabbi Kotlarsky.

When Rabbi Kotlarsky arrived at the grand hall in Midtown Manhattan, he found the family taking photos, before the Kabolas Panim (“greeting ceremony”). He took the father of the groom to the side, and told about what had happened that morning.

When he concluded telling him about this, he offered that the father take a look at his uncle’s sefer which the Rebbe had lent. The father received it with trembling hands, and opened the sefer, entitled “Pinos Habayis.”

On the top of the cover page, the Rebbe’s handwriting was stood out:

**“Of my seforim — Menachem Schneerson. The 14th of Kislev, 5689.”**



Seeing the handwriting of the Rebbe on the sefer of his uncle hy"d, the father's face began changing colors, his eyes wet, and he let out a loud cry, precipitating uncontrolled weeping. At once, all of his memories returned to him, including the last moments he had seen his uncle, before he was taken to the Treblinka concentration camp, in the year 1902. It was clear that he had been spiritually awakened and touched.

Rabbi Kotlarsky began the marriage ceremony with a few emotional words — telling the crowd about the Rebbe's surprising directive while at the Ohel of his father-in-law, and about the father of the groom's awakening, a short while earlier. He then read the Rebbe's letter of blessings with wishes of mazel tov to the couple.

Hearing about the special, historical thread connecting this day with the Rebbe's wedding fifty five years earlier, and the special present the Rebbe had received from the groom's great uncle which he had now sent to be held at the wedding, the crowd was quite moved.

[Another interesting point Rabbi Kotlarsky mentioned was about the historical connection between the bride and groom: When the grandfather of the bride, Rabbi Efraim Leichtung z"l, a very respected rabbi in Hungary, wrote a sefer on the word of the famed halachic author, the Pri Megodim, he crowned it with two approbations — one of them being that of the groom's great uncle, Rabbi Michalzohn hy"d.]

While telling of the groom's great lineage, Rabbi Kotlarsky took out the sefer which the Rebbe had instructed him to hold under the chuppah, and with that, the emotional chuppah, betrothal ceremony, and recital of blessings, were held.

## I PUT ON TEFILLIN TODAY, DID YOU?

During his youth, Rabbi Kotlarsky studied in the yeshivah Tomchei Temimim of Montreal. His father, Rabbi Yosef Tzvi a"h, had been one of its founders, by the instruction of the Previous Rebbe. During the period after the Six Day War in Eretz Yisrael, the Rebbe began introducing "Mitzvah Campaigns" on a grand scale, beginning with the "Tefillin Campaign," to merit as many Jewish people with the fulfillment of this important mitzvah.

The students of the yeshivas and Lubavitchers in general did whatever they could to develop and solidify this campaign, with the Rebbe's encouragement. For example, on one occasion, a letter arrived from the Rebbe on the letterhead of his secretariat, addressed to the yeshivah students. It read as follows: "As a sign of gratitude for your efforts in the 'Tefillin Campaign,' the Rebbe Shlita has sent a check for \$500, from the Previous Rebbe's fund."

One day in the winter of 5728-1968, the students Moshe Yehudah Kotlarsky and his friend, Menachem Mendel Lipsker (today the Head Shliach of South Africa) were walking down the street. This was during the election period for Prime Minister of Canada, and political activists were distributing brochures, stickers, and pins which encouraged citizens

to vote for a certain candidate.

Because all Lubavitchers were especially into the Tefillin Campaign at that time, they immediately thought about how they could translate what they had seen, by Divine Providence, for the Rebbe's campaign. It hit them that they could produce buttons encouraging Jews to lay tefillin.

They found the number of the manufacturer who produced these pins and called them up. When the manufacturer said he did not take orders for less than two hundred pieces, they replied: "OK, let's do two hundred pieces but for the price of fifty..." As they were speaking to him, they came up with the slogan to print on the pins: "I put on tefillin, do you?" and they dictated it to the man on the line. When he asked when they needed it, they excitedly replied: "We needed it two days ago!"

When they went to pick up the pins, they were disappointed to see that the owner had misspelled "tefillin," writing "tessillin" instead. They asked him to produce new ones and changed the language slightly to: "I put on tefillin today b'h, did you?"

In honor of the 10th of Shevat that year, Rabbi Kotlarsky joined the students of his yeshivah for a trip to the Rebbe. On Sunday, he was called into the room of the Rebbe's secretary, Rabbi Chadakov, who asked him: "You made some type of toy for the Tefillin Campaign?" When he tried to be evasive, Rabbi Chadakov scolded him: "In which Tomchei Temimim did they teach you to hide things from the Rebbe? ... It doesn't matter what you do or don't think—did you send what you did to the Rebbe?"

He immediately grasped that the Rebbe must have heard about the buttons. He turned to the yeshivah head, Rabbi Aizik Shwei a"h, for advice. Reb Aizik advised him to write a simple letter attached to the button, asking the Rebbe if they should produce more and if there should be any changes.

Before Minchah, Rabbi Kotlarsky gave the letter and pins to Rabbi Chadakov. Immediately after the prayer, the secretary came out beaming with the Rebbe's response:

Near the question "whether to produce more," the Rebbe crossed out "whether," so it read, "produce more of them," and underlined it for emphasis.

Regarding changes, the Rebbe adjusted the text to read, "there are no changes," adding that they should just note an address for information.

Where Rabbi Kotlarsky hoped it would "give the Rebbe nachas," the Rebbe changed "give" to "gave" and added: "And it caused much nachas to the Rebbe immensely. I will mention [it and you] at the resting place [of my father-in-law, the Previous Rebbe]."

Following this, stickers with contact information were added to the buttons, and special booklets were printed with the blessings for tefillin and the Shema prayer.



לזכות  
החתן הרה"ת ישראל  
והכלה יהודית ליבא שיחיו  
בנימינסאן

יה"ר שיבנו בית בישראל  
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה  
כפי שהם מוארים במאור שבתורה  
זוהי תורת החסידות  
לנחת רוח ב"ק אדמו"ר



לזכות רפואה שלימה  
הרב צמח יוסף יצחק בן נחמה